

بررسی دیدگاه دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان در خصوص انطباق محتوای سرفصل‌های آموزشی دوره با نیازهای شغلی آنها

میترا حنائی^۱، حمیده خرم‌آبادی آرانی^۲، مهلا رستگار^۳، مسعود مطلبی کاشانی^{۳*}

۱. کارشناس ارشد بهداشت حرفه‌ای، مربی، گروه بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۲. کارشناس مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۳. دکتری بهداشت حرفه‌ای، دانشیار، گروه بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

● دریافت مقاله: ۹۳/۱۱/۳۰ آخرین اصلاح مقاله: ۹۴/۳/۲۵ ● پذیرش مقاله: ۹۴/۳/۲۶

زمینه و هدف: یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌ها، ارزیابی برنامه‌های آموزشی می‌باشد و میزان توانمندی شغلی دانش‌آموختگان جهت ارائه خدمات مناسب به افراد جامعه، به میزان تحقق اهداف و برنامه‌های آموزشی بستگی دارد. این تحقیق با هدف تعیین انطباق محتوای سرفصل‌های آموزشی دوره کارشناسی بهداشت حرفه‌ای با جنبه‌های عملکردی مورد انتظار دانش‌آموختگان شاغل در منطقه کاشان در سال ۱۳۹۳ انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی-مقطعی بر روی ۵۶ نفر از دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان انجام گردید. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و سپس با استفاده از یک پرسش‌نامه محقق ساخته، اطلاعات مورد نیاز در مورد جنبه‌های عملکردی سرفصل‌های آموزشی این رشته جمع‌آوری شد. داده‌های جمع‌آوری شده به روش‌های آمار توصیفی ارائه گردید و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: کاربرد محتوای دروس تخصصی و پایه این رشته در محیط کار به ترتیب بسیار زیاد و متوسط بود. محتوای ۷۱/۱ درصد دروس پایه و ۳۰/۰ درصد دروس تخصصی در حیطه دانش علمی و محتوای ۱۵/۷ درصد دروس پایه و ۵۴/۵ درصد دروس تخصصی در حیطه مهارت عملی ارائه گردید. درس ارگونومی بیشترین کاربرد را در حیطه مهارت عملی و درس مدیریت کمترین کاربرد را در حیطه دانش علمی به خود اختصاص داد. در مجموع، دانش‌آموختگان از برنامه دوره آموزشی خود رضایت نسبی داشتند.

نتیجه‌گیری: محتوای دروس و برنامه‌های آموزشی با نیازهای شغلی دانش‌آموختگان رشته بهداشت حرفه‌ای تا حدی مطابقت دارد، اما کافی به نظر نمی‌رسد. انجام اصلاحات منظم برنامه‌های آموزشی این رشته متناسب با نیازهای شغلی دانش‌آموختگان پیشنهاد می‌گردد.

کلید واژه‌ها: بهداشت حرفه‌ای، سرفصل‌های آموزشی، دانش‌آموختگان، نیازهای شغلی

*نویسنده مسئول: گروه بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

● تلفن: ۰۳۱-۳۵۵۵۴۱۱۱ ● نمابر: ۰۳۱-۳۵۵۵۴۱۱۱

مقدمه

برنامه‌های درسی مقاطع تحصیلی در هر رشته علمی و به دنبال آن، بهبود کیفیت آموزش در تمامی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی معتبر جهان می‌باشد (۸).

در این راستا، ارزشیابی پس از فارغ‌التحصیل شدن و در هنگام اشتغال به کار اهمیت زیادی دارد؛ چرا که دانش‌آموختگان با نیازهای خود مواجه می‌شوند و به آسانی آموزش خود را ارزشیابی خواهند کرد (۹). بنابراین، یکی از راه‌های سنجش نهایی برنامه‌های آموزشی و درسی، ارزشیابی عملکرد فارغ‌التحصیلان در محیط کار است (۱۰). ارایه خدمات برای تأمین و ارتقای سطح سلامت افراد جامعه توسط فارغ‌التحصیلان، به میزان تحقق اهداف و برنامه‌های آموزش بستگی دارد (۱۱) و در غیر این صورت، علاوه بر این که منابع و امکانات تخصیص داده شده به هدر می‌رود، عمر مفید و سن مناسب آموزش جوانان نیز تلف می‌شود (۱۴-۱۲).

در این زمینه مطالعات مشابهی صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به مطالعه رضوانی و همکاران اشاره کرد. آن‌ها دریافتند که از دیدگاه فارغ‌التحصیلان، ۶۰/۳۰ درصد عدم تحقق اهداف آموزشی در دانشکده‌های دندان پزشکی شهر تهران در سال‌های ۸۴-۱۳۸۰ وجود داشته است (۱۵).

ادهمی و همکاران در مطالعه خود به بررسی دیدگاه دانشجویان مقطع کارورزی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در زمینه کفایت آموزش‌های داده شده جهت دستیابی به اهداف آموزشی مصوب در بخش زنان و زایمان پرداختند. آنان به این نتیجه رسیدند که از دیدگاه کارورزان پزشکی، آموزش‌های ارایه شده در بخش زنان و زایمان در بیشتر موارد در حیطه اقدامات تشخیصی-درمانی و اقدامات ضروری در برخورد با اورژانس است و تا حدودی با اهداف مصوب مطابقت داشت که البته کافی به نظر نمی‌رسید. بنابراین، بهبود در ارتقا و کیفیت آموزش در مقطع بالینی از نظر انطباق با اهداف آموزشی و مشابهت این اهداف با نیازهای در حال تغییر جامعه ضروری می‌باشد (۱۶).

مطالعه مهدی‌زاده و همکاران بر روی دانشجویان دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تشریحی نشان داد که نه تنها

یکی از نگرانی‌ها و دغدغه‌های جدی نظام آموزشی به ویژه علوم پزشکی، مسأله عدم تحقق اهداف برنامه آموزشی است (۱). در عصر جدید هر روز دگرگونی‌های اساسی در مراکز آموزش عالی و دانشگاهی روی می‌دهد (۲) و به همین دلیل برنامه‌ریزان آموزشی باید بکوشند شرایط مناسبی را جهت استفاده بهینه از منابع موجود فراهم سازند تا دانشجویان بتوانند دانش و مهارت لازم را برای حرفه آینده خود کسب کنند (۳). اساسی‌ترین قدم برای برنامه‌ریزی آموزشی، شناسایی و اولویت‌بندی نیازهای آموزشی و به بیان دیگر، نیازسنجی است. اگر نیازسنجی مبتنی بر واقعیت باشد، برنامه‌های آموزشی تنظیم شده بر مبنای این نیازها هم با واقعیت هماهنگ هستند و در رفع مشکلات مؤثر خواهند بود (۴).

دانشگاه‌ها بستر اصلی تدارکات و تأمین نیروی انسانی کارآمد جهت رفع نیازهای جامعه به شمار می‌روند و دانشگاه‌های علوم پزشکی به علت حساسیت و اهمیت حرفه‌های وابسته، رسالت مهمی در تکامل نقش حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان خود بر عهده دارند (۵). از این رو، موظف به تربیت فارغ‌التحصیلانی هستند که توانایی، دانش و مهارت کافی برای پیشگیری، درمان و ارتقای بهداشت جامعه داشته باشند (۶). برای اطمینان جهت دستیابی به این هدف، به ارزشیابی و دریافت بازخورد نتایج آموزش از فراگیران، فارغ‌التحصیلان و گیرندگان مراقبت‌های بهداشتی در جامعه نیاز است (۷).

بنابراین، جهت همگام شدن با روند ارزیابی و دریافت بازخورد، متولیان آموزش، استادان و پژوهشگران اقدام به شناسایی نیازهای واقعی و کنونی جوامع بشری و ارزیابی توان نیروهای تعلیم داده شده برای ارایه خدمات تخصصی و حرفه‌ای نمودند تا با ایجاد تغییرات در برنامه‌های آموزشی و توجه به نیازهای واقعی جامعه، زمینه را جهت فراگیری دانش و مهارت‌های عملی مناسب برای دانشجویان فراهم آورند. یکی از اصول اساسی فرایند آموزش، بازنگری ادواری

این مطالعه به صورت توصیفی - مقطعی بر روی ۵۶ نفر از فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان انجام شد. تعداد کل دانش‌آموختگان شاغل در منطقه مذکور در زمان انجام مطالعه ۹۵ نفر بود که از بین آنان، ۵۶ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. همه افرادی که در زمان انجام مطالعه دارای مدارک کارشناسی پیوسته و یا ناپیوسته رشته بهداشت حرفه‌ای بودند و در زمینه بهداشت حرفه‌ای در منطقه کاشان مشغول به کار بودند، در نمونه‌گیری شرکت کردند.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای بود که بر اساس سرفصل‌های برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری طراحی شد. پرسش‌نامه از ۱۲ سؤال باز و بسته و دو بخش تشکیل شده بود. در بخش اول سؤالات دموگرافیک و در بخش دوم سؤالاتی در جهت ارزیابی میزان تحقق اهداف آموزشی و ارزیابی دیدگاه فارغ‌التحصیلان طراحی شد. روایی پرسش‌نامه از طریق ارسال برای استادان و صاحب‌نظران رشته‌های بهداشت حرفه‌ای و آموزش پزشکی و جمع‌آوری و لحاظ نمودن نظرات آن‌ها در پرسش‌نامه تأیید گردید. پس از شناسایی فارغ‌التحصیلان و انجام هماهنگی‌های لازم، پرسش‌نامه در اختیار آنان قرار داده شد و راهنمایی‌های لازم جهت تکمیل ارایه گردید. داده‌ها پس از جمع‌آوری با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی در نرم‌افزار SPSS (SPSS Inc., Chicago, IL) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ملاحظات اخلاقی:

همه شرکت‌کنندگان در مطالعه از اهداف مطالعه و نحوه طراحی پرسش‌نامه آگاهی یافتند و داوطلبانه نسبت به تکمیل پرسش‌نامه‌ها اقدام نمودند. همچنین، همه پرسش‌نامه‌ها فاقد اسامی شرکت‌کنندگان بود.

یافته‌ها

افزودن سرفصل‌های جدید به برنامه ضروری است، بلکه باید بر جنبه‌های عملی دروس موجود نیز تأکید بیشتری صورت گیرد (۱۷). پژوهش اجاقی و همکاران در رشته بهداشت خانواده نشان داد که دروس برنامه‌های آموزشی جاری به طور کامل با نیازهای آموزشی دانشجویان در دروس تئوری و عملی همخوانی و مطابقت ندارد و بازنگری دقیق موضوعات آموزشی ضروری به نظر می‌رسد تا متناسب با نیازهای خدماتی جامعه طراحی و تدوین گردد (۱۸).

نتایج مطالعه قنبری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی گلستان گویای این مطلب است که کارکردها در قسمت‌های مختلف آموزشی دانشگاه متناسب با انتظار نیست؛ به گونه‌ای که بازتاب‌های متفاوتی در بین فارغ‌التحصیلان داشت (۱۹). رشد سریع تکنولوژی و ورود مواد شیمیایی جدید در عرصه تولید، موجب شده است تا مشکلات بهداشتی در محیط کار با سرعت زیادی تغییر نماید. از این‌رو، برنامه‌های آموزشی که برای تربیت کارشناسان رشته مهندسی بهداشت حرفه‌ای طراحی و اجرا می‌شود، باید جوابگوی نیازهای محیط کار باشد. آخرین تغییر و بازنگری در سرفصل رشته بهداشت حرفه‌ای در مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در تاریخ ۱۳۸۶/۸/۲۹ و در مقطع کارشناسی پیوسته در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۱ صورت گرفت و در حال حاضر بیش از شش سال از آخرین بازنگری در برنامه آموزشی این رشته می‌گذرد. مهم‌ترین مسأله در بازنگری یک برنامه درسی، نیازهای جامعه دریافت‌کننده خدمات است. از آنجایی که بازنگری سرفصل رشته بهداشت حرفه‌ای و ارزشیابی این رشته در سال ۱۳۹۴ در دستور کار هیأت ممتحنه قرار دارد، مطالعه حاضر با هدف بررسی تطبیق محتوای سرفصل‌های آموزشی مقطع کارشناسی رشته بهداشت حرفه‌ای با جنبه‌های عملکردی مورد انتظار دانش‌آموختگان شاغل در منطقه کاشان انجام گرفت تا بتوان از نتایج آن در بازنگری‌های آینده استفاده نمود.

سوابق کاری مشارکت کنندگان نشان داد که ۳۰/۰ درصد آنان زیر ۵ سال، ۳۲/۴ درصد بین ۵-۱۰ سال، ۱۶/۱ درصد بین ۱۰-۱۵ سال، ۳/۶ بین ۱۵-۲۰ سال و ۳/۶ درصد بین ۲۰-۲۵ سال سابقه کار داشتند و ۱۴/۳ درصد سابقه خدمت خود را اعلام نکرده بودند. به طور کلی، میانگین سابقه کاری ۶ سال و ۹ ماه بود.

درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان بر حسب نظر آن‌ها در مورد میزان کاربرد محتوای دروس پایه و اختصاصی در شکل ۱ ارایه شده است.

از ۵۶ نفر فارغ‌التحصیل رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان با میانگین سنی ۳۰ سال، ۶۲/۵ درصد زن و ۳۳/۹ درصد مرد بودند و ۳/۶ جنسیت خود را مشخص نکردند. ۷/۱ درصد نمونه‌ها مدرک کاردانی، ۸۵/۸ درصد مدرک کارشناسی ناپیوسته و ۷/۱ درصد مدرک کارشناسی پیوسته داشتند. ۶۸/۵ درصد از شرکت کنندگان از دانشگاه علوم پزشکی کاشان و ۳۱/۵ درصد از سایر دانشگاه‌های سراسر کشور فارغ‌التحصیل شده بودند.

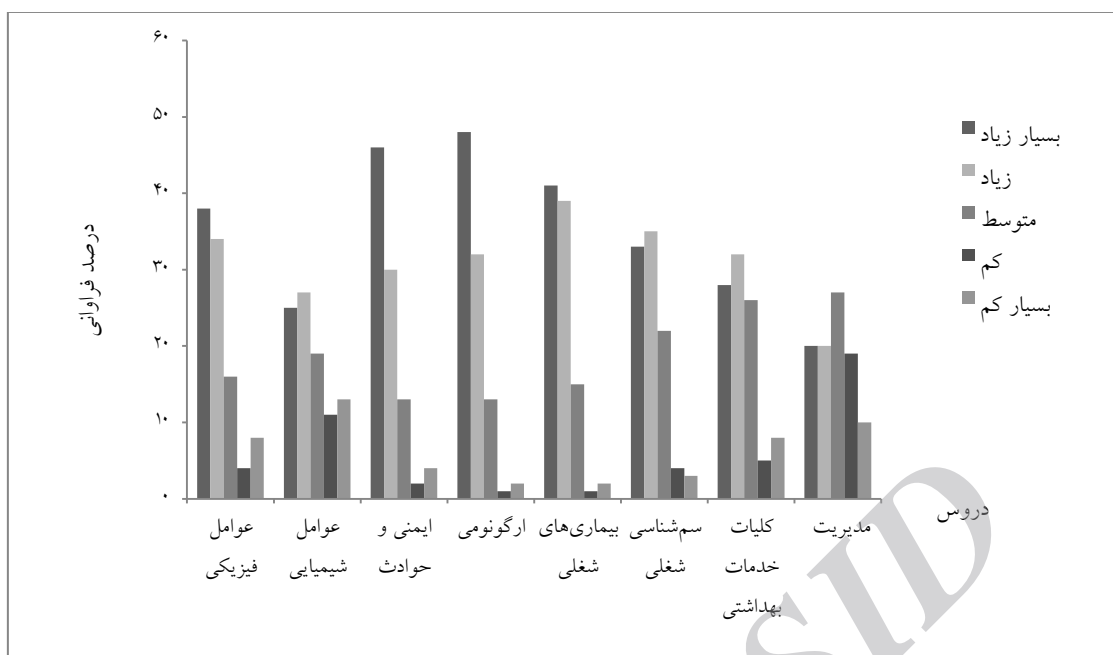
از نظر وضعیت شغلی، ۱۶/۱ درصد به صورت ثابت در صنعت، ۵۸/۹ درصد به صورت ارایه خدمات مشاوره‌ای به صنعت و ۲۵/۰ درصد در مرکز بهداشت مشغول به کار بودند.

شکل ۱: درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان در مورد میزان کاربرد محتوای دروس پایه و اختصاصی

قانون کار و تشکیلات بهداشت حرفه‌ای جزء دروس اختصاصی بودند. مدیریت شامل مدیریت صنعتی جزء دروس پایه و سیستم‌های مدیریت یکپارچه جزء دروس اختصاصی قرار گرفتند.

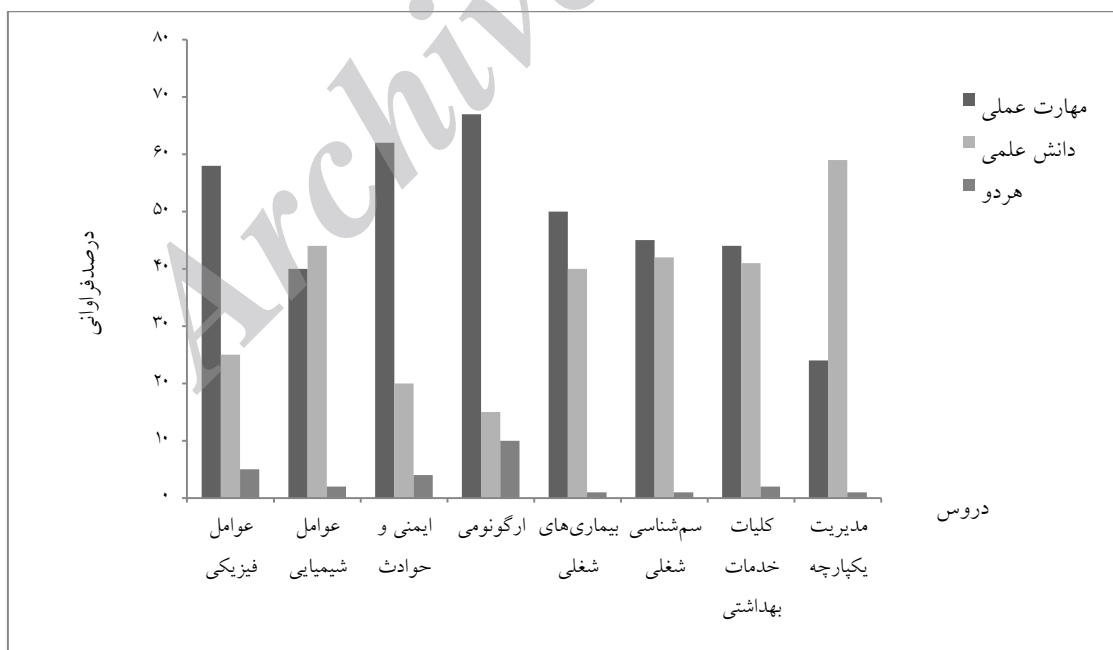
درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان بر حسب نظر آن‌ها در مورد میزان کاربرد محتوای دروس به تفکیک گروه‌های درسی نیز در شکل ۲ آمده است. کلیات خدمات بهداشتی شامل آموزش بهداشت، کلیات محیط زیست و کمک‌های اولیه جزء دروس پایه و

شکل ۲: درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان در مورد میزان کاربرد محتوای دروس به تفکیک گروه‌های درسی

کاربرد محتوای دروس به تفکیک گروه‌های درسی در شکل ۳
ارایه شده است.

درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای
شاغل در منطقه کاشان بر حسب نظر آن‌ها در مورد حیطه

شکل ۳: درصد فراوانی فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان در مورد حیطه کاربردی محتوای دروس به تفکیک گروه‌های درسی

دروس اختصاصی است و چون مطابق با نیازهای محیط کاری ارایه نمی‌گردد، در همان حیطه دانش علمی کاربرد دارد. برخلاف آن، دروس اختصاصی به دلیل این که در محیط کار بیشتر مورد نیاز است و استنادی که آن را تدریس می‌کنند با محیط کار آشنایی دارند، جنبه‌های عملی بیشتری را مدنظر قرار می‌دهند.

مطالعه رمضانی و همکاران به بررسی میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی و عوامل مرتبط با آن در دانشکده‌های دندان پزشکی شهر تهران از دیدگاه فارغ‌التحصیلان سال‌های ۸۴-۱۳۸۰ پرداخت. نتایج تحقیق آنان نشان داد که در ۶۰/۳ درصد موارد، عدم تحقق اهداف آموزشی وجود داشت (۱۵)؛ در صورتی که نتایج مطالعه حاضر حاکی از آن بود که اهداف برنامه آموزشی تا حد زیادی تحقق یافته است.

ادهمی و همکاران به بررسی دیدگاه دانشجویان مقطع کارورزی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در زمینه کیفیت آموزش‌های داده شده جهت دستیابی به اهداف آموزشی مصوب در بخش زنان و زایمان پرداختند. یافته‌های حاصل از مطالعه آن‌ها نشان داد که آموزش‌های داده شده تا حدودی با اهداف مصوب همخوانی دارد، اما کافی به نظر نمی‌رسد (۱۶) که با یافته‌های مطالعه حاضر مشابهت داشت.

مهدی‌زاده و همکاران در مطالعه‌ای نیازهای آموزشی و مهارت‌های عملی دانشجویان دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تشریحی را با توجه به نیازهای جامعه بررسی نمودند. نتایج بیانگر آن بود که برای بازنگری در برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تشریحی، نه تنها افزودن سرفصل‌های جدید ضروری به نظر می‌رسد، بلکه باید بر جنبه‌های عملی دروس موجود تأکید بیشتری صورت گیرد (۱۷). این امر نشان می‌دهد که بین نیازهای آموزشی و نیازهای جامعه انطباق وجود ندارد؛ در حالی که این نیازها در مطالعه حاضر تا حدی با هم مطابقت داشت، اما کافی نبود.

اجاقی و همکاران بهره‌گیری آموزش نظری و عملی از دیدگاه فارغ‌التحصیلان مقطع کاردانی رشته بهداشت خانواده را

طبق نظرسنجی که از فارغ‌التحصیلان شاغل به عمل آمد، ۸۰ درصد آن‌ها معتقد بودند که حذف برخی از دروس پایه مانند برنامه‌نویسی کامپیوتر، نقشه‌کشی، فیزیک، شیمی و... به علت غیر کاربردی بودن آن‌ها در محیط کار، مفید خواهد بود. بیش از ۷۹ درصد اعتقاد داشتند که مهم‌ترین نقاط ضعف برنامه آموزشی آن‌ها شامل «پراکندگی بیش از حد واحدهای درسی، ارایه برخی از دروس مانند کمک‌های اولیه به صورت تئوری که بیشتر جنبه عملی داشت و مشابه بودن برخی از سرفصل‌های دروس در مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته» می‌باشد. همچنین، ۹۰ درصد از افراد مورد مطالعه خواستار افزایش جنبه‌های عملی دروس و خارج شدن از جنبه‌های تئوری بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از تحقیق حاضر نشان می‌دهد که از بین دروس ارایه شده، ارگونومی و ایمنی بیشترین کاربرد از نظر محتوا و حیطه مهارت‌های عملی را دارد. این امر می‌تواند به این دلیل باشد که ایمنی و ارگونومی در بطن زندگی هر انسانی وجود دارد و خواه ناخواه با آن روبه‌رو می‌شود. از آنجایی که انسان و ماشین پیکره صنعت را در همه صنایع تشکیل می‌دهند، ایمنی و ارگونومی دو عامل انکارناپذیر در صنایع به شمار می‌روند. رعایت اصول ارگونومی برای ایجاد یک محیط ایمن باید در عمل به کار گرفته شود.

در بین دروس ارایه شده، درس مدیریت کمترین کاربرد را به خود اختصاص داد که شاید به دلیل ضعف سیستم مدیریتی در ایران باشد که هنوز جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است. بعد از مدیریت، کمترین کاربرد را درس عوامل شیمیایی داشت که می‌توان علت آن را عدم وجود مواد شیمیایی در همه صنایع دانست.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، دروس پایه در حوزه دانش علمی و دروس اختصاصی در حوزه مهارت عملی بیشترین کاربرد را داشتند. به نظر می‌رسد که دروس پایه اغلب زمینه‌ساز

می‌گردد، در حد متوسط می‌باشد. حدود ۱۰ درصد از آن‌ها در حد زیاد و کمتر از ۱۱ درصد آن‌ها در حد کم و بسیار کم از این سرفصل رضایت دارند. از این‌رو می‌توان نتیجه‌گیری نمود که محتوای دروس و برنامه‌های آموزشی مربوط به رشته بهداشت حرفه‌ای با نیازهای شغلی دانش‌آموختگان این رشته تا حدی تطابق دارد، اما کافی به نظر نمی‌رسد. بنابراین، انجام بازنگری برای بهبود و ارتقای کیفیت برنامه آموزشی و کارایی این برنامه‌ها در آینده شغلی کارشناسان پیشنهاد می‌گردد. این اصلاحات به ویژه باید در دروس مربوط به عوامل شیمیایی محیط کار و مدیریت انجام شود و جنبه‌های عملی و کاربردی این دروس بیشتر گردد. همچنین، حذف دروس برنامه‌نویسی کامپیوتر و مکانیک جامدات از اولویت‌های بازنگری به شمار می‌رود.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از آقای مهندس صباحی بیدگلی معاون آموزشی دانشکده بهداشت، آقای دکتر مروجی معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی کاشان و آقای غلامعباس اعتمادی‌پور مسئول واحد بهداشت حرفه‌ای مرکز بهداشت شهرستان کاشان که در انجام این پژوهش ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

References:

1. Ramezani GH, Valaei N, Mirfakhray M, Mehrshadian M. Evaluation of dental school curriculum goals of the Islamic Azad University-Tehran branch-from the perspective of male graduates during 1998-2002. *J Res Dental Sci.* 2004; 1(2):38-43. [In Persian]
2. Kaufman A1, Mennin S, Waterman R, Duban S, Hansbarger C, Silverblatt H, et al. The New Mexico experiment: educational innovation and institutional change. *Acad Med.* 1989; 64(6):285-94.
3. Farnia F. The views of undergraduate nursing and midwifery students about productivity rate in the clinical education. *J Shahid Sadoughi Univ Med Sci.* 2000; 8(2): 68-72. [In Persian]
4. Aminoroaia M, Yarmohammadian MH, Ehsanpoor S, Hasanzadeh A, Bahrami S.

در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کرمان مورد مطالعه قرار دادند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد که دروس برنامه‌های آموزشی جاری به طور کامل با نیازهای آموزشی دانشجویان در دروس تئوری و عملی همخوانی ندارد و آموزش دروس نظری نسبت به عملی وضعیت مطلوب‌تری داشت. بنابراین، لازم است موضوعات آموزشی متناسب با نیازهای خدماتی جامعه با بازنگری دقیق طراحی و تدوین گردد (۱۸)؛ در صورتی که در مطالعه حاضر دروس عملی نسبت به دروس تئوری از وضعیت مطلوب‌تری برخوردار بود.

مطالعه قبیری و همکاران دیدگاه فارغ‌التحصیلان در خصوص عملکرد نظام آموزشی دانشگاه علوم پزشکی گلستان را بررسی نمود. یکی از محورهای پژوهش که به ارزیابی رضایت فارغ‌التحصیلان از مدیریت برنامه‌های آموزش عالی دانشگاه علوم پزشکی گلستان پرداخته بود، نشان داد که نگاه فارغ‌التحصیلان مطلوب نیست و با انتظارات آنان همخوانی ندارد (۱۹). در مطالعه حاضر رضایت فارغ‌التحصیلان شاغل از برنامه‌های آموزشی به طور نسبی برآورد شده بود.

نتیجه‌گیری:

مطابق با یافته‌های مطالعه، میزان رضایت کلی بیش از ۷۰ درصد از دانش‌آموختگان رشته بهداشت حرفه‌ای شاغل در منطقه کاشان از سرفصل‌های آموزشی که در حال حاضر ارائه

- Instructional need assessment in managers of Esfahan University of medical sciences. *Health Inf Manage J.* 2005; 2: 61-7. [In Persian]
5. Adib Hajbagheri M. Comparison of philosophy, goals and curriculum of graduate level of nursing education in Iran and other countries. *Iran J Med Educ.* 2002; 2: 8. [In Persian]
6. Andrews M, Roberts D. Supporting student nurses learning in and through clinical practice: the role of the clinical guide. *Nurse Educ Today.* 2003;23(7):474-81.
7. Poorzahir T. Introduction to Educational and Curriculum. 6th ed. Tehran: Informed Pub; 1994. [In Persian]
8. Maleki H. Curriculum: action. Tehran: Thought inquiry Pub; 2002: 8. [In Persian]
9. Badger T, Rawstorne D. An evaluative study of pre-registration nursing students' skills in basic

- life support. *Nurse Educ Today*. 1998; 18(3):231-6.
10. Failla S, Maher MA, Duffy CA. Evaluation of graduates of an associate degree nursing program. *J Nurs Educ*. 1999; 38(2):62-8.
 11. Yousefy A, Pourebrahim N, Sinaei F. Evaluation of curriculums of educational departments at Isfahan University's school of dentistry. *J Res Med Sci*. 1998; 3(1): 114-7. [In Persian]
 12. Marandi A, Azizi F, Larijani B, Jamshidi HR. Health in Republic Islamic of Iran. Tehran: Shahid Beheshti University of Medical Sciences; 1991. [In Persian]
 13. Robbins SP. Organizational/Behavior: concepts, controversies and application. New Delhi: Prentice Hall; 199.
 14. Elliott J. Action research for educational change. 1st ed. Philadelphia: Open University Press; 1991.
 15. Ramezani GH, Valaei N, Mirfakhray M, Mehrshadian M, Haraji A, Rezaei M, et al. Evaluation of realization rate of under curriculum at Tehran's university's school of dentistry from 2001-2005. *J Res Dent Sci*. 2010; 7(2): 20-26. [In Persian]
 16. Adhami A, Fasihi Harandi T, Jalili Z, Fattahi Z, Mohammad Alizadeh S. The Attitudes of Kerman University of Medical Sciences Interns toward the Adequacy of Received Trainings in Achieving the Approved Educational Goals in Obstetrics & Gynecology Ward. *J Strides Dev Med Educ*. 2006; 2(2): 95-101. [In Persian]
 17. Mehdizadeh M, Haghiri H, Joghataei M, Shayan Sh. Educational Needs and Practical Skills of Master Anatomy Students Considering the Needs of the Community. *Iran J Med Educ*. 2004; 4(2): 85-93. [In Persian]
 18. Ojaghi Sh, Almasi A, Shamae F. A review on to exploit theoretical and practical teaching in view of points of family health technicians, graduated from Health Faculty 2000-2001. *J Health Administration*. 2006; 9(25): 37-46. [In Persian]
 19. Ghanbari M, Rajei S, Kiani M, Yousefi M. The Perspective of Graduates on the Performance of Educational Services of Golestan University of Medical Sciences 2007. *J Gorgan Nouyeh Faculty Nursing and Midwifery* 2012; 8(2): 69-75. [In Persian]

The Views of Occupational Health Graduates Working in Kashan, Iran, on Compliance of Curriculum Content with Occupational Requirements

Mitra Hannani¹, Hamideh Khoramabadi², Mahla Rastgar², Masoud Motalebi-Kashani^{3*}

1. M.Sc. in Occupational Health, Instructor, Department of Occupational Health, School of Public Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. B.Sc. in Occupational Health, School of Public Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

3. Ph.D. in Occupational Health, Associate Professor, Department of Occupational Health, School of Public Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

• Received: 19 Feb, 2015

• Received Corrected Version: 15 Jun, 2015

• Accepted: 16 Jun, 2015

Background & Objective: Evaluation of curriculum content is one of the main responsibilities of universities. The graduates' occupational competency to provide appropriate services to society depends on the achievement of education goals. This study was carried out to verifying the compliance of curriculum content of the B.Sc. course in occupational health with performance aspects expected of graduates working in Kashan, Iran, in 2013.

Methods: This cross-sectional descriptive study was carried out on 56 occupational health course graduates working in Kashan. The subjects were selected randomly. An author-developed questionnaire was used to collect data on the performance aspect of the curriculum content of this course. Data were presented and analyzed using descriptive statistical methods.

Results: The application of the content of specialized courses and foundation courses in the workplace were high and moderate, respectively. The content of 71.1% of foundation courses and 30.0% of specialized courses were scientific knowledge. Moreover, the content of 15.7% of foundation courses and 54.5% of specialized courses were practical skills. Ergonomics course had the highest application in practical skills and the management course had the lowest application in scientific knowledge. The graduates expressed partial satisfaction with the course curriculum.

Conclusion: The curriculum content of the occupational health course is somewhat consistent with occupational requirements of its graduates. However, this does not seem sufficient. Regular revision and modification of the occupational health curriculum in accordance with occupational requirements of its graduates is necessary.

Key Words: Occupational health, Curriculum, Undergraduates, Occupational requirements

*Correspondence: Department of Occupational Health, School of Public Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

• Tel: (+98) 31 3555 4111

• Fax: (+98) 31 3555 4111

• Email: motallebi_m@kaums.ac.ir